Nr 6. **Kraków, niedziela 21 marca 1909.** **Rok II.**

ROBOTNIK DRZEWNY

ORGAN ZWIĄZKU ROBOTNIKÓW DRZEWNYCH W AUSTRYI

WYCHODZI CO DRUGĄ NIEDZIELĘ.

Warunki prenumeraty: w Austryi: rocznie 4 kor., półrocznie 2 kor., kwartalnie 1 kor.; w Niemczech: rocznie 5 m.; w innych krajach: rocznie 7 fr. Numer pojedynczy 20 h.

Ogłoszenia: za każdy wiersz drobnem pismem (petitem) 30 halerzy.
Adres Redakcyi i Administracyi: Kraków, ulica Wiślna l. 5, II. p.
Rachunek Związku Robotników drzewnych w pocztowej Kasie oszczędności Nr 34330.

Sprawozdanie rachunkowe Związku Robotników drzewnych Austryi za rok 1908.

W dzisiejszym numerze Zarząd przedkłada członkom sprawozdanie za ubiegły rok administracyjny. Tym razem niestety nie możemy powiedzieć: mieliśmy szczęśliwy rok i nasz Związek pomyślnie się rozwijał.

Zła konjunktura we wszystkich gałęziach przemysłu nie pozostała niestety bez wpływu na rozwój naszego Związku. W każdym razie pocieszającym jest fakt, że nie mamy do zanotowania zmniejszenia się liczby członków, pomimo że cały szereg naszych grup miejscowych lub miejsc płatniczych, silnie ucierpiał wskutek kryzysu, a niektóre nawet musiały być zawieszone w czynności swej z powodu zamknięcia całych fabryk. Rozumie się, że te okoliczności odbiły się też i na finansowym stanie Związku, jak to nam sprawozdanie wykazuje.

Z początkiem roku sprawozdawczego oddzieliły się od naszego Związku organizacye robotników drzewnych kroacko-slawońska i bośniacko-hercegowińska, a przystąpiły do międzynarodowej Unii robotników drzewnych. Natomiast dwie krajowe organizacye, które aż do końca roku 1907 stały tylko w luźnych stosunkach ze Związkiem, od 1 stycznia 1908 roku zostały do Związku wcielone. Mianowicie jestto stowarzyszenie robotników wyrabiających instrumenty muzyczne w Wiedniu, które tworzy osobną grupę Związku i utworzyło specjalną stacyę płatniczą dla robotników, wyrabiających harmonijki ustne. Przy końcu roku 1908 liczyła ta grupa 753 uprawnionych członków, a przy przyjęciu jej do Związku było 579. Drugie, które zlało się ze Związkiem, było stowarzyszenie szczotkarzy i sitarzy w Gracu, liczące przy przyjęciu 26 członków, na końcu roku zaś 27.

Wysokość stanu majątkowego obu stowarzyszeń w chwili przelania ich do Związku, znajdą towarzysze w zestawieniu rachunkowem.

Rozwój Związku w tym roku w porównaniu z poprzednim rokiem jest minimalny, gdyż przybytek członków wbrew wszelkiemu oczekiwaniu zawiódł bardzo, choć to się dopiero z końcem roku wyraźniej zaznaczyło. Sądząc po wpływaniu wkładek, należałoby przypuszczać, że w 1907 roku był większy przyrost członków niż w roku poprzednim — wpłynęło bowiem o 105.964 wkładek więcej niż w roku zeszłym, coby pozwalało obliczyć przyrost członkow na okrągło 2000. Faktycznie był następujący

Ruch członków.

Przy końcu r. 1907 liczył Związek 31.249 członków, podczas gdy z końcem roku sprawozdawczego 31.818 członków do Związku należało. Tylko więc o 569 członków więcej naliczyliśmy, niż w roku poprzednim, co oczywiście jest bardzo mało, jeśli wziąć pod uwagę wyłożoną w tym roku pracę agitacyjną.

Porównanie z poprzednimi latami przedstawia się następująco:

w roku:	1904	1905	1906	1907	1908
członków:	11.972	23.342	28.596	31.249	31.818

Przyrost członków w latach:

	1905	1906	1907	1908
w Wiedniu . .	4010	1765	650	238
na prowincyi .	7360	3489	2003	331
Razem .	11370	5254	2653	569

Jeśli zestawimy ilość członków według gałęzi przemysłu, to otrzymamy rezultat następujący:

Zawód	Stan z dn. 1/12 1908 r. Wiedeń	Prowincye	Razem	% do ogólnej ilości członków
Pobijacze dachów . .	437	19	456	1·43
Tracze	4	290	294	0·93
Szczotkarze	98	186	284	0·90
Tokarze	275	329	604	1·90
Robotnicy maszynowi .	746	870	1616	5·08
Robotnicy instrumentów muzycznych . . .	736	210	946	2·98
Robotnicy wyrabiający grzebienie i wachlarze	196	11	207	0·66
Stolarze, wyrab. paki .	184	53	237	0·75
Koszykarze	44	45	89	0·28
Pudełkarze	123	5	128	0·41
Tapicerzy	622	363	985	3·10
Stolarze	9435	12566	22001	69·10
Pozłotnicy	170	139	309	0·97
Stelmachy	365	255	620	1·95
Pomocnicy	461	816	1277	4·01
Cieśle	6	109	115	0·36
Różni	245	948	1193	3·75
Kobiety	186	271	457	1·44
	14333	17485	31818	100·00

Stosunek procentowy członków wiedeńskich i prowincyonalnych przedstawia się następująco:

	1905 Stan członków	%	1906 Stan członków	%	1907 Stan członków	%	1908 Stan członków	%
Wiedeń .	11.680	50·03	13.445	47·01	14.095	45·10	14.333	45·05
Prowincye	11.662	49·97	15.151	52·99	17.154	54·90	17.485	54·95
Razem	23.342	100·0	28.596	100·0	31.249	100·0	31.818	100·0

Jak z tego widać, nastąpiła w ostatnim roku maleńka tylko zmiana w stosunku procentowym.

KRAJ	Ilość grup miejscowych	Ilość członków: mężczyzn I. klasa	mężczyzn II. klasa	kob. I. klasa	Razem	% do ilości wszystkich członków
Wiedeń	44	9044	5103	186	14.333	45·12
Austrya dolna . . .	31	1478	263	71	1812	5·60
Austrya górna . . .	11	345	383	1	729	2·29
Czechy	96	5551	960	130	6641	20·89
Bukowina	4	63	70	—	133	0 42
Dalmacya	1	28	4	—	32	0 10
Galicya	**22**	**1077**	**235**	**11**	**1323**	**41 6**
Karyntya	4	276	115	—	391	1·23
Kraina	1	217	8	—	225	0·70
Pobrzeże	2	287	6	—	293	0·92
Morawy	38	1956	393	36	2385	7 50
Salcburg	8	184	60	—	244	0·76
Śląsk	13	486	147	14	647	2·03
Styrya	20	663	428	5	1096	3·43
Tyrol	18	772	248	—	1020	3·24
Przedarulania . . .	5	143	39	—	152	0·47
Pojed. członkowie . .	—	298	61	3	362	1·14
Razem . . .	318	22.838	85.23	457	31.818	100 0

W tabelce powyższej dla lepszej oryentacyi klasyfikowaliśmy członków według pojedynczych krajów koronnych i klas wkładek, wraz z ilością miejsc płatniczych, względnie grup miejscowych w każdym kraju.

Jak z tego zestawienia wynika, Związek w końcu 1908 r. liczył 318 grup miejscowych i stacyi płatniczych, czyli o 12 więcej, niż na początku tegoż roku. A więc mimo złych konjunktur udało nam się zdobyć nowe, dotychczas dla nas nieznane placówki.

Co się tyczy zestawienia według klas wkładkowych, to znajdujemy tu znów maleńkie przesunięcie na korzyść pierwszej klasy z dodatkiem na fundusz chorych. W roku poprzednim było jeszcze 27·48% członków w drugiej klasie, a teraz 26·76%. Ten zysk na korzyść klasy pierwszej przypada tym razem wyłącznie w udziale wiedeńskim członkom.

Następująca tabelka wykazuje nam dokładnie ilość członków w poszczególnych klasach, oraz stosunek procentowy z uwzględnieniem Wiednia i prowincyi:

	I. klasa	%	II. klasa	%	kobiety	%	Razem	% do ogóln. ilości członków
Wiedeń . . .	9·044	63·25	5103	35·45	186	1·30	14·333	45·12
Prowincya . .	13.794	79·25	3420	19·20	271	1·55	17·485	54·88
Razem . .	22.828	71·80	8523	26·76	457	1·44	31·818	100·0

Wahanie się ilości członków było specyalnie wielkie w roku sprawozdawczym. Nowych członków przyjęto 12,539. Przeszło przy przyłączeniu dwuch stowarzyszeń 605. Razem 13.144 członków. Przyrost członków jednak wynosi tylko 569, a zatem w ciągu roku straconych zostało dla Związku 12.575.

Ruch cennikowy.

Dokładne sprawozdanie z ruchu cennikowego pomieścimy w najbliższym numerze. Tu zawiadamiamy tylko pokrótce, iż w roku sprawozdawczym przeprowadzono ogółem 115 walk cennikowych w porównaniu ze 166 z roku poprzedniego. Z tego przypada na Wiedeń 37, na prowincyę 78. W walce tej brało udział 5200 robotników i robotnic, zatrudnionych w 714 warsztatach i fabrykach. Walk zaczepnych było 97. Walk obronnych było 14, lokautów 4. Ogólnie marny bieg interesów uniemożliwił zdobycie jakichś wybitniejszych korzyści. Co więcej — często musieli się towarzysze bronić przed zachłannością pracodawców, którzy uciekali się nawet do lokautów, aby tylko zupełnie pobić robotników. Ale i wynik walk w tym roku przeprowadzonych pozostał daleko poza latami minionemi. Zwycięsko zakończyło się 90 walk, częściowo korzystnie 4, zaś bez rezultatu 20. Wydatki na przeprowadzenie walk cennikowych wyniosły kor. 127.250 02. Na kwotę tę złożyły się kwoty centralnego funduszu ochronnego w kwocie kor. 57.576 15 oraz funduszów lokalnych w kwocie kor. 69.682·87.

Agitacya.

W ciągu roku sprawozdawczego agitacya była energiczniejsza i starała się wynagrodzić to, co w zeszłym roku w tym względzie było zaniedbane. Jednak, niestety, nie zawsze z pożądanym skutkiem. Wogóle odbyto 4395 zgromadzeń, na które w 628 wypadkach centrala, a w 517 komitety agitacyjne wysyłały referentów. Koszta agitacyi w centrali wynosiły 4395 kor. 28 hal., w komitetach agitacyjnych 5605 k. 06 hal. O czynnościach poszczególnych komitetów były od czasu do czasu ogłaszane sprawozdania; niestety, niektóre komitety od czasu swego powstania dotąd ani jednego sprawozdania nie nadesłały. Następująca tabelka daje przegląd ruchu agitacyjnego w różnych okręgach; wspominamy tylko, że niektóre komitety wcale nie zaznaczały w sprawozdaniach, czy i na ile zgromadzeń centrala wysyłała referentów, wobec tego całą tę kwestyę z zestawienia wyłączyliśmy.

Miejscowość	Saldo na 1.I 1908	Wpływy	Wydatki	Saldo na 31.XII 1908	Ilość odbytych zgromadzeń
	K o r o n y				
Berno	516·51	510·79	335·80	691·50	39
Bystrzyca	—	225·46	61·35	164·11	9
Grac	142·90	801·61	762·59	181·92	41
Insbruk	78·75	475·51	437·86	116·40	36
Königsberg	18·37	171·68	103·02	87·03	13
Kraków	**41·30**	**495·34**	**448·24**	**88·40**	**38**
Linz	179·72	303·65	299·35	184·02	19
Lwów	**188·67**	**338·36**	**499·78**	**27·25**	**20**
Moraw. Ostrawa	150·24	311·10	357·73	103·61	53
Morawski Schönberg	146·18	141·67	126·20	161·65	16
Praga	1219·34	3150·69	2918·58	1451·45	144
Reichenberg	434·12	464·18	653·03	245·27	56
Cieplice	237·88	342·92	488·57	92·23	33
Razem	3353·98	7732·96	7492·10	3594·84	517

Zapomogi dla bezrobotnych.

Niekorzystne konjunktury przemysłowe w roku sprawozdawczym z jednej strony, a wzrost zapomóg po dłuższym czasie należenia do organizacyi — z drugiej, sprawiły, że w żadnym dziale zapomóg tak silnie nie zwiększyły się wydatki, jak w tym właśnie. W r. 1908 wzrosły zapomogi dla bezrobotnych członków z 130.940 kor. 93 hal. na 216.584 kor. 20 hal., czyli o 85.643 kor. 27 hal. tj. o 65°/o. A rok 1909? W i d o k i s ą p o d k a ż d y m w z g l ę d e m j e s z c z e g o r s z e. W roku sprawozdawczym właśnie o tyle więcej wypłacono zapomóg niż w r. 1907, ile wogóle wszystkiego wypłacono w 1906 r. W stosunku do wkładek jest to stanowczo zbyt wielki ciężar dla Związku, co już zresztą z góry przewidzieć można. Z załączonej tabelki widać, jak rozdzielają się wsparcia na poszczególne gałęzie przemysłu, ilu członków z każdego zawodu zapomóg otrzymało, i za ile dni zapomogi zostały wypłacone:

Jak olbrzymim był wzrost tych zapomóg w ciągu ostatnich lat, to widać z następującego zestawienia, którem objęta jest wysokość zapomóg wypłaconych, ilość członków pobierających je, oraz ilość dni, za które zapomogi były wypłacone:

	1905	1906	1907	1908
Koron	50.091	85.881	130.940	216.584
Członkom	2.484	3.664	7.082	6.944
Za dni	71.559	52.564	84.812	118.409

Przeciętnie zatem wypada:

	1905	1906	1907	1908
na członka kor.	20·13	23·44	18·63	31·20
za dni bez roboty	35	21	15	20

Te cyfry wykazują nam wahanie konjunktur pracy tak samo, jak barometr wskazuje zmiany powietrza. Cyfry przeciętne wymagają może jeszcze wyjaśnienia. W roku 1905, w czasie lokautu stolarzy w Wiedniu, przyznano prawo pobierania zapomóg dla bezrobotnych i tym członkom, którzy swe prawa byli utracili — i dlatego ilość dni bez pracy znacznie jest wyższa niż w innych latach. Że średnia wysokość otrzymanej zapomogi tak jest niewielka w tymże samym roku, to pochodzi stąd, że wówczas zapomogi dla bezrobotnych wynosiły tylko 6 kor. tygodniowo. Przytem czas karencyjny dla otrzymywania zapomóg od dnia zgłoszenia utraty pracy wynosił tydzień, co skrócono potem na dni trzy.

Różnica w latach 1907 i 1908 pokazuje nam, że czas bezrobotny trwał znacznie dłużej w roku sprawozdawczym niż w r. 1907, pomimo, że mniej członków w r. 1908 dostało zapomóg, niż w r. 1907. Najlepiej wahanie to wykazuje ilość dni, za które wypłacono wsparcie.

Zapomogi dla podróżujących:

Jak przy zapomogach dla bezrobotnych, tak i tu wychodzi na jaw kryzys przemysłowy. Zapomogi na podróże w porównaniu z 1907 rokiem wzrosły o 33,°/o, czyli o 7483 kor. 45 hal., a ilość podróżujących członków o 40, 8°/o. Blisko 4300 kolegów zmuszonych było w roku sprawozdawczym wyruszyć w podróż dla poszukiwania pracy, o 12·42 więcej niż w roku 1907.

ilość tych członków, którzy w ciągu 1908 roku zmuszeni byli szukać pracy jeżdżąc po kraju, równa się ilości członków podróżujących w latach 1905 i 1906 razem wziętych.

Dla dokładniejszego przeglądu, jaki był udział członków różnych zawodów między podróżującymi, załączamy tabelkę, w której zaznaczonem jest również, czy podróżujący byli członkami naszego związku, czy też należeli do obcej organizacyi robotników drzewnych:

Zapomogi dla bezrobotnych wypłacone w r. 1908.

Zawód	Wypłacone zapomogi dla bezrobotnych w Wiedniu: Ilość wsparć	Ilość dni	kor.	hal.	Wypłacone zapomogi dla bezrobotnych na prowincyi: Ilość wsparć	Ilość dni	kor.	hal.	Wiedeń i prowincya razem: kor.	hal.
1. Pobijacze dachów	290	6.475	12·508	—	33	694	1.249	87	13.757	87
2. Tracze	.	.	.	.	72	961	1.624	72	1.624	72
3. Szczotkarze	36	751	1.443	68	10	130	260	—	1.703	68
4. Tokarze	76	1.146	2.098	21	33	611	1.100	54	3.198	75
5. Robotnicy maszynowi	184	3.294	6.300	83	54	1.088	1.945	88	8.246	71
6. „ instrum. muzycz.	57	1.000	1.952	48	8	153	269	22	2.221	70
7. Grzebieniarze	42	963	1.680	06	1	7	14	—	1.694	06
8. Stolarze wyrab. skrzynie	43	932	1.689	63	.	.	.	.	1.689	63
9. Koszykarze	7	130	229	04	2	33	54	92	283	96
10. Pakierzy mebli	17	247	410	94	.	.	.	.	410	94
11. Pudełkarze	18	437	766	64	.	.	.	.	766	64
12. Tapicerzy	185	3.229	5.875	24	54	841	1.412	54	7.287	78
13. Stolarze	2.786	46.017	85.408	—	2.263	37.316	68.233	78	153.641	78
14. Pozłotnicy	56	1.226	2.316	21	13	295	526	78	2.842	99
15. Stelmachy	91	1.618	2.924	55	16	308	527	38	3.451	93
16. Robotnicy lasowi	.	.	.	.	112	1.139	1.965	04	1.965	04
17. Cieśle	.	.	.	.	99	2.199	3.902	76	3.902	76
18. Pomocnicy	58	1.139	1.961	88	83	1.441	2.449	63	4.411	51
19. Różne zawody	21	330	570	47	55	1.130	1.956	13	2.526	60
20. Robotnice	43	684	585	52	26	445	369	63	955	15
Razem	4.010	69.618	128.721	38	2.934	48.791	87.862	82	216.584	20

Zawód	Krajowi	Zagraniczni: Niemcy	Szwajcarzy	Węgrzy	Różni	Razem	koron
Tracze	12	2	—	—	1	15	100·—
Szczotkarze	42	29	3	13	1	88	686·08
Tokarze	64	31	6	9	4	114	835·27
Rob. masz. przy obr. drzewa	20	10	—	5	2	37	208·20
Wyrabiający instr. muzycz.	19	6	—	1	—	26	205·61
Grzebieniarze	1	4	—	—	—	5	64·38
Stolarze wyrab. skrzynie	3	—	—	—	—	3	9·57
Koszykarze	8	9	—	2	—	19	136·06
Tapicerzy	208	85	23	32	3	351	1,244·41
Stolarze	2282	575	197	281	93	3428	24,895·19
Pozłotnicy	14	8	2	1	—	25	261·94
Stelmachy	39	21	4	3	1	68	509·47
Różni	53	21	6	3	4	87	471·35
Pomocnicy	14	3	—	2	1	20	78·15
Razem 1908	2779	804	241	352	110	4286	29,705·68
Dla porównania rok 1907	2112	558	147	227	—	3044	22,222·23

Jak widać, ilość popróżujących wzrosła nietylko wśród naszych członków, ale również i wśród zagranicznych, co dowodzi, że i za granicą też stan przemysłu bardzo był lichy.

Do jakiej wysokości pojedynczy podróżujący pobierali zapomogę, okazuje się z następującego zestawienia:

		do 2 K	2—5	5—10	10—15	15—20	20—25	25—30	30—40	40—50	50—72	72—98
1907	Krajowi	857	718	743	368	162	95	50	34	7	8	—
	Zagraniczni	346	281	191	68	24	13	4	4	1	—	—
1908	Krajowi	724	781	593	242	138	93	69	76	34	25	4
	Zagraniczni	504	442	290	154	45	32	17	13	7	3	—

Podajemy również tabelkę, z której widać, jaką była wysokość zapomogi, udzielanej podróżującym członkom, ugrupowanym według krajów:

Rok	Krajowi	Zagraniczni: Niemcy	Szwajcarzy	Węgrzy	Różni	Razem
	w k o r o n a c h					
1907	17,439·40	2,750·99	1,286·21	713·85	31·78	22,222·23
1908	21,533·60	4,682·56	1,209·25	1,701·63	578·64	29,705·68

Koszta przesiedlenia.

Jedyną gałęzią zapomóg, która w roku 1908 nie poszła w górę, lecz owszem zmniejszyła się, są koszta przesiedlenia. Ten objaw położyć również należy na karb ogólnego położenia ekonomicznego. Stosunki płacy na prowincyi, za granicą oraz w Ameryce odbiły się tu w ten właśnie sposób. W roku sprawozdawczym wypłacono 236 członkom kor. 8093·86 jako zwrot kosztów przesiedlenia. Porównanie z poprzednimi latami umożliwia nam następujące zestawienie. Tak więc wypłacono:

	1905	1906	1907	1908
	K o r o n			
Wysokość zapomogi	3049·22	5996·51	10.781·88	8093·86
Członkom	122	234	398	236

Zapomogi dla rezerwistów.

Ta gałęź naszych zapomóg wzrosła również w roku sprawozdawczym, jakkolwiek tylko o 6 proc. Prawdopodobnie zapomogi w tym dziale nie wzrosną — jest bowiem spodziewane ograniczenie ćwiczeń. Wypłacono rezerwistom:

1905	1906	1907	1908
K o r o n			
2970·—	5860·—	10.180·—	10.680·—

Obrona prawna.

W roku sprawozdawczym udzielono w **145** przypadkach obrony prawnej. Interwencya adwokatów przy poszczególnych rozprawach nie zawsze niestety wypadła wedle myśli skarżących. Fakt ten był dlatego możliwym, iż członkowie w wielu wypadkach podawali obrońcom fałszywe informacye, skutkiem też tego sprawy przegrywali. W bardzo wielu przypadkach spotykaliśmy się z tego rodzaju skargami ze strony naszych adwokatów.

W pewnej liczbie przypadków członków naszych skazano na kary aresztu. Fakty te zdarzały się przeważnie w czasie ruchów

cennikowych n. p. w Bernie, Nimburgu, Hainburgu, Wiedniu i Złoczowie. Zasądzenia następowały najczęściej albo na mocy § 3 ust. koal., albo za zbrodnię gwałtu publicznego.

Oprócz wyżej wymienionych przypadków sporządzono w sekretaryacie w Wiedniu w 218 przypadkach dla członków skargi oraz inne pisma prawnicze. Tak n. p. wniesiono do sądu przemysłowego o:

14-dniowe wypowiedzenie	67	przyp.
„ „ i zaległą wypłatę	5	„
14-dniowe wypowiedzenie i wydanie książki robotniczej	3	„
14-dniowe wypowiedzenie i wystawienie świadectwa	2	„
Zaległa wypłata	70	„
„ „ na akord	36	„
„ „ „ i wydanie książki robotniczej	7	„
Wydanie książki robotniczej i odszkodowanie za czas czekania	8	„
Różne	3	„
O obrazę czci do sądu powiat.	6	„
Podania o dozwolenie egzekucyi	11	„
Razem	218	przyp.

O wyniku w poszczególnych przypadkach możemy donieść toż samo co w roku ubiegłym: Członkowie potrafią zwrócić się do organizacyi, gdy czegoś potrzebują, nie uważają jednak za stosowne donieść organizacyi o wyniku sprawy! Sądzą oni widocznie, iż to zupełnie wystarcza, jeżeli oni sami wiedzą, jakim jest wynik sprawy!

Pośrednictwo pracy.

O ile w sprawozdaniu biura pośrednictwa pracy za rok 1907 czytaliśmy, iż rok sprawozdawczy był rokiem pomyślnym — w tym roku spotykamy rzecz zupełnie przeciwną. Podczas, gdy w roku 1907 zgłoszenia bezrobotnych były tylko o 622 przypadków wyższe od roku 1906 — to cyfra ta w roku sprawozdawczym wzrosła o **1494!** Tymczasem liczba adresów osób poszukujących robotników wzrosła zaledwie o 47 osób! Te dwie cyfry są aż nadto wymowne! To całe sprawozdanie dotyczy jednak tylko Wiednia. Jakżeż wyglądałyby te liczby, gdybyśmy rozporządzali odpowiednim materyałem statystycznym z całej prowincyi? Wykazałby on na pierwszy rzut oka, jak bardzo wielkim jest brak pracy. Celem podania obrazu, jak często uciekano się do biura pośrednictwa pracy, przytaczamy poniżej tabelkę, zestawioną wedle poszczególnych zawodów:

Grupa zawodowa	miejsca ofiarowane	miejsca poszukiw.	miejsca obsadzone
1. Pobijacze dachów	24	494	24
2. Stolarze budowlani	186	1192	182
3. „ wyrab. meble	778	3913	754
4. „ „ krzesła	136	299	125
5. „ galanteryjni	39	133	35
6. Różni	342	1105	328
7. Stolarze wyrab. paki	2	91	2
8. Robotnicy maszynowi	251	453	251
9. Tokarze drzewni	18	161	17
10. Stelmachy	—	118	—
11. Szczotkarze	12	64	11
12. Tapicerzy	309	681	303
13. Pozłotnicy	35	183	34
14. Grzebieniarze	1	70	1
15. Pomocnicy	9	66	9
16. Pudełkarze	—	27	—
17. Rob. instrum. muzyczn.	—	71	—
18. Pakierzy meblowi	8	47	8
19. Robotnice	1	26	1
Razem	2151	9193	2085

Jak z powyższego zestawienia wynika, przy niektórych zawodach nie wpłynęły i nie obsadzono albo żadnych, albo bardzo nie wiele adresów. Są to te zawody, które pośrednicza w wyszukiwaniu pracy w swych grupach miejscowych, a nie poczuwają się wcale do obowiązku złożenia sprawozdania ze swej działalności w tym kierunku. Tu należą stolarze wyrabiający paki, stelmachy, grzebieniarze, pudełkarze, robotnicy przy wyrobie instrumentów muzycznych oraz pakierzy mebli.

Z ogólnej sumy zgłoszonych było bez pracy:

2	członków	10 tygodni
2	„	9 „
7	„	8 „
8	„	7 „
20	„	6 „
29	„	5 „
55	„	4 „
91	„	3 „
203	„	2 „
390	„	1 „

1278 „ było bez roboty mniej aniżeli jeden tydzień.

Z porównania z latami ubiegłymi otrzymujemy następujący obraz:

	1904	1905	1906	1907	1908
Miejsc zgłosz.	1236	1438	1564	2104	2151
„ szukan.	3785	5505	7077	7699	9193
„ rozdan.	1060	1278	1391	1857	2085

Zapomogi dla chorych.

Zapomogi dla chorych, które wedle uchwał ostatniego kongresu, otrzymują członkowie po 2 względnie 5 latach członkostwa w wysokości 1 kor. dziennie przez 100 dni — z natury rzeczy wzrosły bardzo znacznie. Do znacznego wzmożenia wydatków przyczynia się też bardzo znacznie i ogólne niekorzystne położenie ekonomiczne robotników, to też w roku sprawozdawczym rozchody funduszu chorych znacznie przewyższyły dochody. Jeżeli podaną tu tabelkę wypłaconych zapomóg z funduszu dla chorych bliżej przeglądniemy, to zobaczymy, iż u mężczyzn wypłacone zapomogi przewyższają dochody o kor. 4329·84, zaś u kobiet o kor. 547·44. Jest to bardzo widocznym znakiem, że dla tego funduszu dotychczasowe wkładki już nie wystarczają. — Do tego doliczyć należy koszta pogrzebowe i wpłatę do kosztów zarządu.

W roku sprawozdawczym wypłacono 6441 robotnikom i 157 robotnicom zapomogę dla chorych za 144,950 dni względnie 4284 dni. Dodać do tego jeszcze należy, że niektórzy członkowie otrzymali zapomogę za więcej dni, aniżeli im się rzeczywiście należało, co położyć należy w znacznej części na karb nieostrożności poszczególnych kasyerów. Oni to bowiem albo nie obliczyli należycie przypadających członkom należytości, albo też wypłaconych zapomóg nie wciągnęli do książek! — Jest obowiązkiem kasyerów unikać tego rodzaju przykrych omyłek, bo to przynosi przecież Związkowi wielką szkodę.

Umieszczona tu tabela uwidacznia dokładnie w jakiej wysokości zapomogi dla chorych były wypłacone.

Prasa zawodowa.

Organy zawodowe Związku przyczyniły się dużo do agitacyi i uświadamiania, w czem wogóle prasa gra wybitną rolę. Ponieważ Zarządowi w wielu razach nie jest możliwe osobiście zetknąć się z członkami, przeto prasa musi wziąć na siebie zadanie środka wzajemnego porozumiewania się.

Niestety, nie możemy tu wstrzymać się od zrobienia zarzutu większej części naszych członków, że niedość popierają i czytają swe gazety. Nasi przeciwnicy czynią to o wiele skwapliwiej. Nakład „Der Holzarbeiter“ wynosił w końcu 1908 r. 23.800 egzempl., nakład „Drevodelnika“ 10.500 egzemplarzy. „Robotnik Drzewny“, który pierwszy raz ukazał się 12 stycznia 1908 r., bił na końcu roku 1600 egzemplarzy. Na pokrycie kosztów tego pisma musiał „Holzarbeiter“ wypłacić koron 450 hal. 23.

Zarząd grup miejscowych.

O działalności grup miejscowych i miejsc płatniczych od czasu do czasu znajdują towarzysze wiadomości w pismach zawodowych w dziale sprawozdań ze zgromadzeń. Również i w tegorocznem sprawozdaniu jest podana liczba odbytych zgromadzeń w dziale „agi-

Wypłacone zapomogi dla chorych za rok 1908.

Za czas	Mężczyźni: Ilość członków	Mężczyźni: za dni	Mężczyźni: K	Mężczyźni: h	Kobiety*): Ilość członków	Kobiety*): za dni	Kobiety*): K	Kobiety*): h
Wiedeń								
Do 1 tygodnia	570	3.046	2.848	—	4	20	10	—
„ 2 tygodni	557	5.837	5.468	80	6	65	32	50
„ 3 „	241	4.158	3.914	60	7	124	67	—
„ 4 „	160	3.972	3.743	60	5	133	81	50
„ 5 „	151	4.786	4.915	70	5	164	102	—
„ 6 „	111	4.334	4.090	30	1	42	21	—
„ 7 „	65	2.831	2.675	40	5	226	123	—
„ 8 „	47	2.496	2.286	30	.	.	.	.
„ 9 „	59	3.042	2.856	—	1	57	28	50
„ 10 „	35	2.356	2.239	60	1	68	34	—
„ 11 „	32	2.358	2.294	50	1	71	35	50
„ 12 „	81	6.322	5.958	50	.	.	.	.
„ 13 „	9	781	781	—	.	.	.	.
„ 14 „	3	282	281	—	.	.	.	.
„ 100 dni	12	1.200	1.200	—	.	.	.	.
Razem	2.133	47.801	45.553	30	36	970	535	—
Prowincya								
Do 1 tygodnia	1.121	6.574	5.498	70	25	138	69	20
„ 2 tygodni	1.126	12.684	11.067	—	23	280	145	30
„ 3 „	622	12.587	10.780	50	16	298	149	30
„ 4 „	382	10.682	9.984	70	14	382	237	40
„ 5 „	247	7.921	7.374	40	11	362	192	—
„ 6 „	187	7.299	6.802	30	7	276	152	—
„ 7 „	141	5.402	4.970	50	9	426	233	—
„ 8 „	106	5.501	5.083	—	3	163	81	50
„ 9 „	73	4.431	2.622	30	2	119	64	50
„ 10 „	65	4.349	4.017	70	4	307	153	90
„ 11 „	55	3.848	3.642	40	3	214	115	30
„ 12 „	130	10.772	9.980	60	3	249	129	50
„ 13 „	29	2.622	2.534	40	.	.	.	.
„ 14 „	9	949	907	40	.	.	.	.
„ 100 dni i ponadto	15	1.528	1.405	20	1	100	52	50
Razem	4.308	97.149	86.671	10	121	3.314	1.775	40
Wiedeń	2.133	47.801	45.553	30	36	970	535	—
Ogółem	6.441	144.950	132.224	40	157	4.284	2.310	40

*) Łącznie z kosztami połogów.

tacya“. Co do obrotu kasowego, to jest rzeczą wiadomą, iż grupom miejscowym względnie stacyom płatniczym przypada na cele administracyi miejscowej 6 hal. od wkładki członków-robotników, zaś 3 hal. z wkładki członka-robotnicy. W jaki sposób funkcyonaryusze obracają temi funduszami, względnie na jakie przeznaczają je cele, to uwidoczniają niżej podane tablice. Należy jednak zwrócić tu uwagę, iż poszczególne grupy miejscowe oraz stacye płatnicze nie nadesłały żadnych sprawozdań! Ogłoszone tu sprawozdania są zestawione więc wedle częściowo nadesłanych sprawozdań i zamknięć rachunkowych poszczególnych grup miejscowych i miejsc płatniczych — skutkiem czego nie przedstawiają one wcale dokładnego obrazu.

Zamknięcie rachunkowe
grup miejscowych w Wiedniu od 1/I do 31/XII 1908 r.

Dochody	Kor.	h.	Wydatki	Kor.	h.
Z wkładki 6 h. względnie 3 h.	40.807	58	Dodatek dla bezrobotnych	23.831	37
Różne dochody	11.621	82	Zapomogi dla podróżnych z funduszów lokalnych	80	50
			Nadzwyczajne zapom.	4.104	93
			Wykłady i odczyty	4.589	52
			Agitacya	2.546	09
			Abonament pism	917	84
			Biblioteki	1.134	08
			Koszta delegatów	858	79
			Koszta administracyi (czynsz, porto, porządkowanie lokalów, materyały piśmienne)	6.412	57
			Różne wydatki	7.197	62
Suma dochod.	52.429	40	Suma rozchodów	51.673	31
Stan kasy dnia 1 styczn. 1908.	25.916	82	Stan kasy dn. 31 grudnia 1908	26.672	91
Razem	78.346	22	Razem	78.346	22

Zamknięcie rachunkowe
grup miejscowych i stacyj płatniczych na prowincyi za rok 1908.

Dochody	Kor.	h.	Wydatki	Kor.	h.
Z wkładek 6 h. względnie 3 h.	47.415	46	Dodatek dla bezrobotnych	3.834	28
Różne dochody	10.345	23	Zapomogi dla podróżnych z funduszów lokalnych	2.796	02
			Nadzwyczajne zapom.	6.888	99
			Wykłady i odczyty	1.989	20
			Koszta agitacyi	4.722	33
			Abonament pism	2.033	90
			Biblioteka	2.783	03
			Koszta delegatów	3.090	36
			Koszta administracyi (czynsz, porto, porządkowanie lokalu, materyały piśmienne)	12.507	31
			Różne wydatki	13.670	99
Suma dochod.	57.760	69	Suma rozchodów	54.316	41
Stan kasy dnia 1 styczn. 1908.	33.372	39	Stan kasy dn. 31 grudnia 1908	36.816	67
Razem	91.133	08	Razem	91.133	08

Zamknięcie rachunkowe
grup miejscowych i stacyj płatniczych Wiednia i prowincyi za rok 1908.

Dochody	Kor.	h.	Wydatki	Kor.	h.
Z wkładek po 6 względnie 3 h.	88.223	04	Dodatek dla bezrobotnych	27.665	65
Różne dochody	21.967	05	Zapomogi dla podróżnych z funduszów lokalnych	2.876	52
			Zapomogi nadzwycz.	10.993	92
			Wykłady i odczyty	6.578	72
			Agitacya	7.268	42
			Abonament pism	2.951	74
			Biblioteka	3.917	11
			Koszta delegatów	3·949	15
			Koszta administracyi (czynsz, porto. porządkowanie lokalów, materyały piśmienne)	18.919	88
			Różne wydatki	20.868	61
Suma dochod.	110.190	09	Suma rozchodów	105.989	72
Stan kasy dnia 1 styczn. 1908.	59.289	21	Stan kasy dn. 31 grudnia 1908	63 489	58
Razem	169.479	30	Razem	169.479	30

Zarząd wewnętrzny.

Starcia, które w walkach ekonomicznych z dniem każdym coraz bardziej na jaw występują, pociągają za sobą nietylko całą masę pisaniny różnego rodzaju, lecz także wymagają bardzo często osobistej interwencyi. To też praca gromadzi się coraz bardziej i bardziej. Do tego dołącza się jeszcze uchwała Zarządu, wedle której wszystkie książeczki członków przechodzących z innej organizacyi do naszej mają być wystawiane w sekretaryacie, a nie w grupach miejscowych. W największej bowiem liczbie wypadków pobrane poprzednio zapomogi nie są wcale notowane w nowych książkach — co naraża Związek nasz na straty. Również wkładki uiszczone w innych związkach muszą być przerachowane według naszej skali, czemu nie każdy funkcyonaryusz w grupach miejscowych podołać może, nie zna bowiem wysokości wkła-

Zamknięcie rachunkowe Związku Robotników drzewnych w Austryi
od 1 stycznia do 31 grudnia 1908 roku.

Dochody	Koron		
I. Fundusz związkowy.			
Wkładki:			
1,476.100 wkład. po 30 h.	442:830·—		
22.037 „ „ 12 „	2.644·44		
12.197 ks. leg. „ 25 „	3.049·25		
342 „ „ „ 20 „	68·40		
157 duplik. „ 20 „	31·40	448.623·49	
Dochody od złożonych kapitałów:			
Procenta	1.430·03		
Kupony	5.967·76	7.397·79	
Różne dochody:			
Dochód z kalendarza	828·48		
Subwencya z H. f. A.	200·—		
80% majątku szczotkarzy z Grazu	516·50		
80% majątku robotników fortepian.	8.198·—		
Różne dochody	2.076·40	11.819·38	467.840·66
II. Fundusz chorych.			
Wkładki:			
1,065.788 wkład. po 12 h.	127.894·56		
22.037 „ „ 8 „	1.762·96		
Różne dochody	5·40	—	129.662·92
III. Fundusz delegacyjny.			
Wkładki:			
99.023 wkładek po 10 h.	—	—	9.902·30
IV. Fundusz wydawniczy.			
Od grup miejscowych	77.568·18		
Abonament i sprzedaż pojedyncza	891.36		
Inseraty	981·27		
Broszury i protokoły	1.027·79		
Procenta	693·51	—	81.162·11
Suma dochodów	—	—	688.567·99
Stan majątku dnia 1.1.1908 r.:			
a) fundusz związkowy	119.785·41		
b) „ chorych	84.662·51		
c) „ delegacyjny	740·—		
d) „ wydawniczy	52.868·44	—	258.056·36
Suma	—	—	946.624·35

Wydatki	Koron		
I. Fundusz związkowy.			
Zapomogi:			
Zapomogi dla bezrobot.	216.584·20		
„ na podróż i nocleg	29.705·68		
Koszta przesiedlenia	8.093·86		
Zapomogi nadzwyczaj.	10.680·—		
„ dla rezerwistów	3.900·11		
Obrona prawna	6.947·65	275.911·50	
Wydatki na kształcenie.			
Wykłady i odczyty	3.140·26		
Abonament pism i pisma zawodowe	87.169·92	90.310·18	
Koszta agitacyi.			
Wydatki na zgromadzenia	4.395·28		
Przekazano zarządom krajowym	5.605.06		
Zapomogi dla sekretaryatów	290·—	10.290·34	
Koszta administracyi:			
Prowizye kasyerów	9.307·84		
Pensye i odszkodowan.	29.423·—		
Koszta administracyi	19.736·03		
	58.466·87		
Wkładka na koszta zarządu z fund. chorych	12.966·28	45.500·59	
Koszta Zarządu dla grup miejscowych	—	88.223·04	
Wkładki do organizacyi:			
Dla komisyi zawodowej we Wiedniu	8.898·85		
Dla komisyi zawodowej w Pradze	1.701·40		
Dla Unii międzynarod.	310·—	10.910·25	
Różne wydatki:			
Odpisano od inwent.	5.347·79		
Strata na kursie papierów wartościowych	2.297·65		
Różne wydatki	1.004·64	8.650·08	529.795·98
II. Fundusz chorych.			
Zapomogi dla chorych	134.534·80		
Koszta pogrzebowe	6.510·—		
Wkładka do kosztów zarządu z fund. chorych	12.966·28	—	154.011·08
III. Fundusz delegacyjny.			
Koszta delegacyjne	—	—	1.513.90
IV. Fundusz wydawniczy.			
Koszta druku	32.052·69		
Redakcya	7.020·—		
Administracya	3.771·—		
Ekspedycya	8.163·74		
Marki i porto	4.794·96		
Abonament pism	559·90		
Honorarya	654·96		
Koszta delegacyjne	297.97		
Obrona prawna	6.—		
Fundusz wyborczy	500.—		
Koszta zarządu	2.221·34	—	60.042·56
Suma wydatków	—	—	745.363·52
Stan majątku dn. 31 grudnia 1908 r.:			
a) fundusz związkowy	57.830·09		
b) „ chorych	60.314·35		
c) „ delegacyjny	9.128·40		
d) „ wydawniczy	73.987·99	—	201.260·83
Suma	—	—	946.624·35

dek w poszczególnych związkach. Załatwione w roku sprawozdawczym pisma wyszczególnimy w sprawozdaniu na kongres. Sprawozdanie sekretaryatu w Pradze było ogłoszone w nr 6 „Holzarbeiter“ z dn. 5 lutego.

Zarząd Związku.

Zamknięcie rachunkowe Związku robotników drzewnych za rok 1908.

Jeśli przyjrzymy się zamknięciu rachunkowemu, obok umieszczonemu, to zauważymy, że w roku sprawozdawczym ciężary, jakie ponosić musiał Związek, były tak wielkie, że wcale nie mogły być pokryte przez bieżące wkładki, i trzeba było naruszyć w znacznej mierze kapitał zapasowy. I to samo zaszło nietylko w funduszach Związku, ale i w funduszu chorych. Jeśli w funduszu związkowym porównamy wydatki z dochodami z wkładek, to okazuje się deficyt 81.172 kor. 49 hal., który zaledwie przez rachunek procentów i różne inne wpływy na 61.955 kor. 32 hal. się zmniejsza. Gdybyśmy według tego obliczyli, jaka powinnaby być wysokość wkładek, aby one pokryły te wydatki, to wypadnie nam, że konieczną byłaby wkładka w wysokości 36 hal.

To samo znajdujemy w funduszu chorych. Tu także fundusz rezerwowy musiał wypłacić dodatek, ponieważ wydatki przekroczyły wpływy o 24.348 kor. 16 hal. Tu powinnyby wkładki wynosić więcej, niż 14 hal., aby wydatki te pokryć. Jeśliby jednak wzrosnąć miały wsparcia — a to jest nieuniknione — to w takim razie przedłożone przez Zarząd wnioski co do wkładki na fundusz chorych, byłyby jeszcze zbyt nisko obliczone. Tu powinno być umożliwione wyrównanie deficytu przez wprowadzenie obowiązkowej opłaty.

Zestawienia wsparć z r. 1907 i 1908 nie będziemy tu przedstawiać, ponieważ uczyniliśmy to w jednym z poprzednich numerów.

Między wydatkami funduszu związkowego, koszta administracyjne wzrosły znacznie, co się odnosi do tego, że okazała się potrzeba nowych urządzeń. Pozycyę: „rzeczowe wydatki Zarządu“ chcemy tu szczegółowiej objaśnić, gdyż towarzysze niektórzy nie wiedzą, co właściwie ma się pod tą nazwą rozumieć. Pozycya ta zawiera wydatki na kancelaryę i pośrednictwo pracy, a mianowicie: czynsz 4000 kor., czyszczenie lokalu, opał i oświetlenie 2630 kor. 10 hal., porto 2114 kor. 40 hal., wydatki kancelaryjne 1050 kor. 27 hal., druki 7581 kor. 89 hal., i różne inne wydatki Zarządu 2359 kor. 37 hal.

Koszta na cele kształcenia się także się wzmogły, gdyż według wniosku ostatniego kongresu związkowego, przedłożonego Zarządowi, przeprowadzonem zostało we Wiedniu uregulowanie kształcenia się.

Wydatki na pisma zawodowe i abonamenty szły na pisma, wydawane członkom, jak: „Holzarbeiter“, „Drewodelnik“, „Robotnik drzewny“, „Fanunkasok Szaklapja“, „L'avvenire del Lavoratore“, „Il Lavoratore“, „Il lavorante in legno,“ „Rdeci prapor“, „Slobodna riec“, „Delavske list“, „Borba“, „Zemlja i Wolja“, „Arbeiterinnen-Zeitung“ i „Żensky list“. Pisma te wychodzą w językach: niemieckim, czeskim, polskim, węgierskim, włoskim, słowackim, rusińskim i kroackim.

Wkładki na fundusz delegacyjny były w ubiegłym roku jeszcze mniej punktualnie płacone, niż w poprzednich latach. Sądząc po ilości wkładek, wniesionych na fundusz Związku, powinno było być conajmniej wykupionych 115.241 marek na fundusz delegacyjny — ponieważ jednak w rzeczywistości wykupiono ich tylko 99.023, więc zamało się rozeszło marek o 16.218. Gdyby było możliwem, przez odpowiednią reformę na zjeździe Związku, przeprowadzić zniesienie funduszu delegacyjnego, byłaby przez to wielce ułatwiona praca członków, którzy wogóle niechętnie na ten fundusz płacą, a jeszcze bardziej tych urzędników, którzy te wkładki inkasują.

Pisma zawodowe w roku sprawozdawczym, jak i w poprzednich latach, wykazały nadwyżki, i wszystkie razem obecnie rozporządzają największym funduszem. Ponieważ nie potrzebują one tego funduszu dla swego rozwoju, więc mógł on być z korzyścią przelany do funduszu Związku, który przez wielkie wydatki silnie został nadszarpnięty, i gwałtownie potrzebował wzmocnienia.

Ażeby sobie wytworzyć dokładny obraz stanu finansowego Związku, wystarczy rzut oka na stan poszczególnych funduszów w dniach 1 stycznia i 31 grudnia roku 1908. Fundusz Związku jest więcej, niż o połowę mniejszy, i niepojętem jest, jak mogą niektórzy koledzy twierdzić, że nie jest konieczną rzeczą zwrócić się do członków o zwiększenie wkładki lub obniżenie wysokości wsparć. Cuda zdarzają się teraz tak rzadko, że wierzyć w nie nie możemy wcale, a chyba tylko cudem byłoby możliwe to, co koledzy niektórzy sądzą.

To, na cośmy wskazywali w sprawozdaniu z r. 1907, stało się faktem dokonanym. Związek popadł wskutek tego w takie położenie, że żaden członek nie powinien przejść obok tego obojętnie, jeśli bierze poważnie swoją organizacyę i jeśli zależy mu na tem, aby się ona utrzymała. Kongres, mający się odbyć na Wielkanoc, powinien się poważnie zająć tą sprawą. O ile znamy naszych członków, wierzymy, że i teraz, tak jak dotąd zawsze, znajdą właściwą drogę, aby swą organizacyę wzmocnić tak, żeby mogła ona skutecznie stawiać czoło zapędom zjednoczonych przedsiębiorców, i aby mogła swym członkom w chwilach walki lub biedy udzielić tej pomocy, jakiej oni w niej szukają.

Zarząd Związku.

STAN MAJĄTKU.

Aktywa	Koron		
I. Gotówka w kasie.			
W centrali	—	3.486·34	
W grupach miejscow.	—	40.628·97	44.115·31
II. Depozyta.			
Wkładki w kasie oszcz.	—	30·801·20	
Obrót czekowy . . .	—	3.511·44	34.312·64
III. Papiery wartościowe.			
Papiery wartościowe z dn. 1/XII. 1908.	—	—	75.785·28
IV. Inwentarz.			
Inwentarz i biblioteka po odpisaniu . . .	—	—	19·785·20
V. Należytości.			
Pożyczki w różnych organizacyach . . .	—	—	25.891·—
VI. Różne.			
Procenta do 31/XII 1908	—	—	1.371·40
Razem . .	—	—	201·260·83

Passywa	Koron		
I. Fundusz związkowy.			
Majątek z roku poprzedniego	—	119.785·41	
Deficyt	—	61.955·32	57.830·09
II. Fundusz chorych.			
Majątek z roku poprzedniego	—	84.662·51	
Deficyt	—	24.348·16	60.314·35
III. Fundusz delegacyjny.			
Majątek z roku poprzedniego	—	740.—	
Przewyżka:	—	8.388.40	9.128·40
IV. Fundusz prasowy.			
Majątek z roku poprz.			
„Holzarbeiter“ .	30.369·28		
„Drewodelnik“ .	22.499·16	52.868·44	
Przewyżka:			
„Holzarbeiter“ .	14.567·65		
„Drewodelnik“ .	6.551·90	21.119·55	73.987·99
Razem . .	—	—	201.260·83

Za kierownictwo kasy:

Jan Gross. **Tomasz Mrkwiczka.**

Za kontrolę:

Michał Danek. **Alojzy Doubek.** **Franciszek Welicky.**

Rudolf Steinbauer.

Sprawozdanie grupy krakowskiej

Austryackiego Związku robotników drzewnych.

W dniu 28 lutego odbyło się poufne Walne zgromadzenie grupy krakowskiej, zaś w dniu 1 marca oficyalne doroczne zgromadzenie przy nader licznym udziale członków. Przewodniczył tow. Podmokły. Sekretarz tow. Gracz odczytał protokół z ostatniego walnego zgromadzenia, który przyjęto do wiadomości.

Tow. Kudła zdał sprawozdanie z funduszu cennikowego oraz sprawozdanie z funduszów grupy i wolnego stowarzyszenia. Sprawozdanie to, które poniżej umieszczamy, jest widocznym dowodem rozwoju organizacyi, która pomimo walki przebytej, stoi na wysokości swojego zadania.

Sprawozdanie kasowe

grupy krakowskiej Austryackiego Związku robotników drzewnych

za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1908 r.

Dochód.

13744 wkładek po 30 hal. . . .	4123·20
3 wkładki „ 12 „ . . .	36
309 wpisów „ 25 „ . . .	77·25
9 duplik. „ 20 „ . . .	1·80
A conto deficytu	105·00
Wkładki z sierpnia	15·60
11399 wkładek po 12 hal. . . .	1367·88
3 wkładki „ 8 „ . . .	24
13744 „ „ 10 „ . . .	1374·40
3 „ „ 5 „ . . .	15
42 „ „ 20 „ . . .	8·40
1336 wkładek „ 10 „ . . .	139·60
Razem . . .	7213·88
Z Centrali otrzymano	10960·00
Razem . . .	18173·88

Rozchód.

Zapomogi dla bezrobotnych . . .	1733·34
„ podróżnym	129·02
„ nadzwyczajne	140·16
Koszta zgromadzeń	313·98
Procent grupy	824·73
Prowizya kasyera	121·65
Nadwyżka z sierpnia	39·45
Zapomogi dla chorych	1336·13
Koszta pogrzebowe	140·00
Zapomogi strejkującym	8148·82
„ podróżnym	797·60
Koszta delegata	20·00
Razem . . .	13734·88
Centrali posłano gotówką	4019·00
Należytość dla Centrali	420·00
Razem . . .	18173·88

Zestawienie funduszu miejscowego.

Dochód.

Saldo z roku 1907	192·60
Procent od wkładek	824·73
Zwrot za zgromadzenia	145·96
Razem . .	1163·29

Rozchód.

Nadzwyczajne zapomogi	41·10
Podróżnym wypłacono	25·—
Agitacya	328·62
Mieszkanie	582·67
Administracya	131·27
Razem	1108·66
Saldo na rok 1909	54·63
Ogółem	1163·29

Sprawozdanie kasowe stowarzyszenia lokalnego

za czas od 1/I do 31/XII 1908.

Dochód.

13465 wkładek po 4 hal.	538·60
Dobrowolne datki	30·05
Saldo z r. 1907	191·57
Razem	760·22

Rozchód.

Zapomogi nadzwyczajne	349·41
Komitetowi miejscowemu	156·71
Prenumerata pism	33·—
Administracya	48·40
Razem	587·52
Saldo na r. 1909	172·70
Ogółem	760·22

Sprawozdanie z funduszu delegacyjnego

za czas od 1/I do 31/XII 1908.

Dochód.

1687 wkładek po 2 hal.	33·74
11778 " " 3 "	353·34
Razem	387·08
Saldo z r. 1907	33·62
Ogółem	420·70

Rozchód.

Komisyi zawodowej	40·30
Komitetowi agitacyjnemu dla Galicyi zachodniej	132·49
Centrali posłano	139·60
Koszta delegata do Wiednia	15·—
Razem	327·39
Saldo na r. 1909	93·31
Ogółem	420.70

Sprawozdanie z funduszu partyjnego

za czas od 1/I do 31/XII 1908.

Dochód.

11259 wkładek po 4 hal.	450·36
2206 " " 5 "	110·30
Razem	560·66

Rozchód.

Komitetowi partyjnemu	508·18
Saldo na r. 1909	52·48
Razem	560·66

Za komisyę kontrolującą:

Jaroszewski Bolesław. *Skopal Franciszek.* *Francki Teofil.*

Za Zarząd:

Podmokły Jan przewodniczący. *Gracz Jan* sekretarz. *Kudła Wincenty* kasyer

Komisya kontrolująca na tej drodze wyraża uznanie kasyerowi i całemu ustępującemu Zarządowi za wzorowe prawadzenie ksiąg i całą administracyę, która przyczyniła się w głównej mierze do wzrostu organizacyi.

Po przyjęciu sprawozdania Zarządu i kasyera do wiadomości, tow. Gracz, jako sekretarz, zdał sprawozdanie z czynności Zarządu. Zarząd odbył 27 posiedzeń, na których wszystkie sprawy załatwił z korzyścią dla członków. Zgromadzeń odbyto przeszło 60, nie licząc czasów lokautu.

Następnie tow. Jaroszewski zdał sprawozdanie z przebiegu walki cennikowej, jaką przeprowadzili robotnicy stolarscy w r. 1908, gdzie dzięki silnej organizacyi, pomimo wysiłku ze strony organizacyi majstrów i 6 tygodniowego lokautu, zwyciężyli. Wezwaniem, że teraz powinno się tylko stać przy organizacyi solidarnie, a nie będziemy się obawiali organizacyi majstrów, zakończył mowca swoje przemówienie.

Tow. Branowitzer M. zdał sprawozdanie z działalności mężów zaufania, którzy mają bardzo wiele do działania, lecz zaniedbują swe obowiązki, wzywa więc, aby na przyszłość wspólnie pracowali z Zarządem.

Następnie przystąpiono do wyborów.

Przewodniczącym wybrano tow. Podmokłego Jana; do Zarządu weszli: Branowitzer Maryan, Chorąży Jan, Chrobak Franciszek, Gawin Piotr, Gleizer Paweł, Jaroszewski Bolesław, Skopal Franciszek, Kudła Wincenty, Szapowałek Łukasz, Urbańczyk Jan, Warchał Aleksander, Słupecki Franciszek; z sekcyi tapicerów: Lakmej Rudolf, Noworyta; do komisyi kontrolującej: Dobrowolski Wojciech, Kmiecik Michał, Adamski Jakób; do Sądu polubownego: Górski Tomasz, Wójcik Ludwik, Wydziałkiewicz Stefan; do komisyi cennikowej: Duszczak Włodzimierz, Gluz Klemens, Korta Jakób, Luszowicz, Trzciński Julian.

Następnie wybrano jako delegata na IX kongres robotników drzewnych tow. Jaroszewskiego Bolesława.

Po wyczerpaniu obrad zamknął przewodniczący zgromadzenie wezwaniem, by ogół poparł nowowybrany zarząd, a z pewnością organizacya będzie się rozwijała coraz lepiej.

Dlaczego IX kongres Związku robotników drzewnych odbywa się we Wiedniu?

Na posiedzeniu z 10 lutego bieżącego roku Zarząd Związku postanowił urządzić IX kongres Związku robotników drzewnych w Wiedniu. W ostatnich dniach udało się zapewnić dla posiedzeń kongresu wielką salę Domu Robotniczego w Ottakringu, tak, że nasi delegaci mieć będą odpowiednie i przyjemne pomieszczenie.

Co do tego postanowienia winni jesteśmy jeszcze członkom naszym wyjaśnienie. Na ostatnim kongresie zdecydowano, literalnie w ostatniej chwili narad, że następny kongres odbędzie się w Bernie. W pośpiechu i wzburzeniu, w jakiem wówczas w ostatnich godzinach załatwiano ważne sprawy i daleko idące wnioski, nikt nie pomyślał o tem, że termin IX Zjazdu Związku zejdzie się z upływem umowy cennikowej stolarzy wiedeńskich; względy przedstawione przez Zarząd zostały uznane za niewytrzymujące krytyki, i tak przyszło do oznaczenia miejsca przyszłego Zjazdu w Bernie.

Z początkiem 1909 roku zaszła okoliczność, której nie można było zapobiedz. Zjednoczeni majstrowie stolarscy odwlekali układy aż po upływie umowy, i sytuacya przedstawiała się coraz krytyczniej. Gdy rokowania z majstrami weszły w takie stadyum, że nie można było się spodziewać pokojowego załatwienia sprawy, wtedy Zarząd zwrócił się z następującym cyrkularzem do zarządów miejscowych lub do grup miejscowych w głównych miastach krajów koronnych.

Wiedeń, 15 stycznia 1909 r.

Szanowny Zarządzie!
Szanowni Towarzysze!

Według uchwały ostatniego kongresu Związku ma się odbyć kongres IX Związku robotników drzewnych w Bernie. Przeprowadzenie tej uchwały napotyka obecnie na duże trudności, które na poprzednim kongresie nie były możliwe do przewidzenia.

W interesie finansowego położenia Związku ważnem jest, aby kongres odbył się na wiosnę i dlatego Zarząd wybrał w tym celu dni od 11—13 kwietnia (święta wielkanocne).

Tu jednak stają na przeszkodzie ważne względy, utrudniające odbycie kongresu w Bernie w tej właśnie porze. Najważniejszą okolicznością jest fakt, że znajdujemy się obecnie bezpośrednio po upływie terminu umowy cennikowej stolarzy w Wiedniu, z którego to powodu wiedeńscy przedsiębiorcy prą do lokautu wszystkich robotników. Lokaut wprawdzie do dziś dnia faktem jeszcze nie jest, ale niebezpieczeństwo jego nie jest bynajmniej zażegnane. Wdrożono rokowania, które jednak przy obszerności tematu i zaciętości przedsiębiorców długo trwać będą, i w każdym razie przed terminem planowanego kongresu ukończone nie będą.

Gdyby nawet jednak wypadły one jak najpomyślniej, to w każdym razie główni funkcyonarysze Zarządu nie byliby w możności wydalić się z Wiednia na kilka dni i zostawić wszystko swemu losowi. Gdyby zaś przyszło do strejku lub do lokautu, to wtedy już zupełnie jest wykluczoną możliwość ogołocenia wiedeńskich grup miejscowych z odpowiedzialnych funkcyonaryuszy — a ci przecież przeważnie są wybierani jako delegaci na kongres. Przy takiej walce wchodzi w grę przynajmniej 10 tysięcy członków, przyczem faktycznie rozchodzić się będzie o dalsze istnienie całej organizacyi; i w okresie takiej najgorętszej walki Zarząd Związku także absolutnie z Wiednia wydalać się nie może.

Dla wszystkich tych względów widzimy się zmuszonymi przedłożyć komitetom agitacyjnym oraz zarządom grup miejscowych propozycyę, aby IX kongres odbył się w Wiedniu, i prosimy ich, aby się na tę propozycyę zgodzili. O odpowiedź prosimy do dnia 25 stycznia, aby obesłanie kongresu nie uległo zwłoce.

Z pozdrowieniem partyjnem

za Zarząd Związku:

Jan Gross. *Tomasz Mrkwiczka.*

Odpowiedzi komitetów agitacyjnych oraz grup miejscowych brzmiały prawie wszystkie przychylnie, tylko komitety w Bistritz am Hochstein i w Bernie wypowiedziały się przeciw odbyciu kongresu w Wiedniu. Praski komitet uznał się niekompetentnym w decydowaniu co do tej sprawy, i pozostawił rozstrzygnięcie Zarządowi.

Tymczasowo więc określono termin Zjazdu na dni 11 kwietnia i następne, na razie bez oznaczenia miejsca, ponieważ Zarząd ciągle jeszcze żywił nadzieję, że możliwem będzie pokojowe zakończenie konfliktu w wiedeńskim przemyśle drzewnym, choć podobna nadzieja bardzo mało była uzasadnioną.

Ale gdy w dniu 6 lutego lokaut rzeczywiście nastąpił, nie miał już Zarząd absolutnie możności wykonania uchwały Zjazdu ostatniego, i zdecydował się na oznaczenie miejsca odbycia kongresu w Wiedniu. O poszczególnych okresach walki są towarzysze powiadomieni przez pisma zawodowe, i nie ulega dla nas wątpliwości, że i koledzy z prowincyi pogląd nasz podzielają i uznają za słuszny, że w takich okolicznościach niemożliwą jest rzeczą, aby odpowiedzialni towarzysze wydalali się na kilka dni z placu boju. Również łatwem do zrozumienia jest, że w innem miejscu nie znaleźliby wiedeńscy delegaci potrzebnego spokoju do uczestniczenia w obradach tego niezmiernie ważnego kongresu, gdyby każdej chwili nie mogli wiedzieć, co się w Wiedniu dzieje.

Walczącym towarzyszom wiedeńskim będzie teraz właśnie, w najgorętszym wirze walki, niezmierną przyjemnością módz powitać u siebie w domu delegatów z całego państwa, jako świadków naocznych ich dążeń wolnościowych.

Z tych wszystkich względów sądzimy, że dla towarzyszy z prowincyi nie będzie to żadną zbyt wielką ofiarą, że Zarząd postanowił urządzić kongres w Wiedniu.

Zarząd Związku.

Wnioski
na IX. Kongres Związku robotników drzewnych.

Ogłaszamy niniejszem otrzymane dotychczas wnioski grup miejscowych oraz miejsc płatniczych.

Zwracamy przytem uwagę, iż niektóre grupy oraz miejsca płatnicze nadesłały wnioski, które brzmią: Wkładek nie należy podwyższać, albo też: zapomogi mają być wypłacane w dotychczasowej wysokości, albo też nadesłano wnioski, domagające się, aby nie znoszono kl. II. Uważamy naturalnie wszystkie tego rodzaju wnioski, które zmierzają do utrzymania wysokości dotychczas opłacanych wkładek, względnie świadczeń — za zupełnie zbyteczne, albowiem nie można przecież tego, co już istnieje i funkcyonuje dopiero uchwalać. Jest przecież zrozumiałą rzeczą, że, o ile wnioski domagające się zmiany wkładek i zapomóg zostaną odrzucone — to co dotychczas istnieje, zostanie w zupełności utrzymane w mocy. Uchwali natomiast kongres zmianę istniejących stosunków, tem samem więc odpadają wnioski domagające się utrzymania istniejącego stanu rzeczy.

Niektóre inne natomiast organizacye objęły albo w całości, albo częściowo już przez Zarząd postawione wnioski. Uważamy jednak za rzecz najzupełniej zbyteczną wnioski już raz postawione ponownie stawiać! Skutkiem tego powstałoby tak wielkie zamieszanie i brak przejrzystości, iż od powtórnego a raczej ponownego powtarzania już raz postawionych wniosków — musimy najzupełniej odstąpić! To też mamy nadzieję, że nam tego wnioskodawcy za złe nie wezmą!

Wniosek grupy miejscowej w Pardubicach.

Znosi się zapomogi dla rezerwistów.

Wniosek miejsca płatniczego w Kremsier.

Dla grup miejscowych, które liczą powyżej 50 członków, należy odpowiednio zniżyć procent od wkładek na cele miejscowe.

Wnioski grupy miejscowej w Czernczitz.

1. Wkładki w I klasie mają wynosić 58 hal., a mianowicie:

fundusz	związkowy . . .	35 h.
„	chorych	13 „
„	ochronny	10 „

W klasie II wysokość wkładek zostaje niezmieniona.

2. Fundusz solidarności nie ma być zcentralizowany.

Wnioski grupy miejscowej w Hohenberg.

1. Dla robotników rolnych należy stworzyć własną klasę z dotychczasowymi wkładkami. W klasie tej znieść należy zapomogę dla podróżujących.

2. Do tej klasy mogą też należeć członkowie innych zawodów, o ile nie reflektują na zapomogę dla podróżujących.

Wnioski grupy miejscowej w Krakowie.

1. Podwyższenie wkładek tygodniowych o 10 halerzy, z tem, iż ma przypaść: 6 hal. na fundusz związkowy, 2 hal. na fundusz chorych, zaś 2 hal. na fundusz ochronny.

2. Zapomogę na wypadek strejku podnosi się tygodniowo o 1 kor. Zapomoga ta wynosić więc ma:

po	13-tygodniowem	opłacaniu	wkładek	7 kor.
„	52- „	„	„	9 „
„	156- „	„	„	10 „
„	208- „	„	„	11 „
„	260- „	„	„	12 „
„	312- „	„	„	13 „

2. Dla Galicyi i Bukowiny należy ze względu na bardzo pilnie odczuwany brak — utworzyć samoistny sekretaryat.

Wnioski grupy miejscowej w Wels.

1. Należy jaknajprędzej powiększyć objętość centralnego organu związkowego „Der Holzarbeiter“ przez dołączenie fachowego dodatku i zaprowadzenie rubryki redakcyjnych korespondencyi z członkami.

2. Upoważnia się Zarząd do opracowania i wydania tzw. „Przewodnika“, któryby zawierał wszelkie wiadomości i wskazówki z takich dziedzin, jak: Taktyka agitacyjna, ustawy o stowarzyszeniach i zgromadzeniach, wskazówki co do zachowania się w czasie strejku, lokautu i bojkotu, prowadzenie ksiąg i rachunków w grupach miejscowych itp.

Wnioski grupy miejscowej w Turnau.

Zapomoga dla podróżnych wynosi:

po	52 tyg.	opłacie	wkładek	8 K.	przez	5 tyg.
„	104 „	„	„	10 „	„	5 „
„	156 „	„	„	12 „	„	6 „
„	260 „	„	„	14 „	„	7 „

Wnioski grupy miejscowej w Tinischt.

1. Wpisowe wynosi 50 hal., ponadto na książeczkę legitymacyjną należy uiścić 25 hal.

Robotnice płacą wpisowego 30 hal., zaś za książeczkę legitymacyjną 25 hal.

Należytość za książeczkę ma być zaraz odesłana do Zarządu.

2. Wkładka dla robotników w I kl. wynosi:

fundusz	związkowy . .	34 h.
„	chorych . . .	13 „
„	ochronny . . .	10 „
	Razem .	57 h.

Wkładka dla robotników w II kl. wynosi:

fundusz	związkowy . .	34 h.
„	ochronny . . .	10 „
	Razem .	44 h.

Członkowie II klasy nie otrzymują zapomóg na wypadek choroby, pogrzebu i kosztów przesiedlenia.

3. Wkładka dla robotnic wynosi:

fundusz	związkowy . .	15 h.
„	chorych . . .	10 „
„	ochronny . . .	5 „
	Razem .	30 h.

4. Nowych członków do klasy II można przyjmować wyłącznie tylko na prowincyi. W miastach stołecznych można przyjmować członków II klasy tylko przez 2 lata po wyzwoleniu członka.

Wnioski grupy miejscowej w Czerniowcach.

1. Wszelkie dowody kasowe dla zapomóg dla bezrobotnych, chorych i wsparć podróżnych oraz wszelkich innych wydatków kasowych mają być w formie bloków prowadzone.

2. Książki kasowe drukuje Centrala i numerowane rozsyła do grup miejscowych. Po całkowitem zapisaniu należy je zwrócić do Centrali.

Wnioski grupa miejscowej w Czeskiej Lipie.

1. Wkładkę tygodniową ustanawia się w kwocie 60 hal.

2. Znosi się zapomogę dla rezerwistów.

Wnioski grupy miejscowej w Bruneck.

1. Wkładkę dla robotników ustanawia się w kwocie 60 hal., natomiast odpadają fundusze: chorych, ochronny i delegacyjny.

2. Wpisowe oraz należytość za książeczkę legitymacyjną wynosi 60 hal. Towarzysze, którzy w ciągu roku dwukrotnie do Związku przystępują, opłacają dwukrotne wpisowe.

3. Członkowie organizacyi „żółtych“ albo chrześcijańskich, którzy przystępują do Związku Robotników drzewnych, są uwolnieni od opłaty wpisowego.

4. Wzywa się Zarząd partyjny do wydania broszury agitacyjnej w języku włoskim, którą należy rozrzucić wśród robotników doliny Ampezzo i Dolomitów.

Wnioski grupy miejscowej w Bruck n. Murem.

1. Znosi się w zupełności zapomogę dla tych członków, którzy dopiero 6 miesięcy należą do Związku i wedle statutu zupełnie nie uprawiedliwienie pobierają z każdej kasy dla podróżujących 60 hal.

2. Czas karencyjny dla pobierania zapomóg dla bezrobotnych i podróżujących podnosi się z 12 na 15 miesięcy na czas od 1 lipca 1909 r. do 30 czerwca 1911.

3. Zaprowadza się jednolitą markę do pokwitowania, którą ma się kwitować fundusze: związkowy, ochronny, delegacyjny, solidarności oraz chorych, jak również równej wysokości dla wszystkich grup miejscowych funduszu oporu.

4. Drugą klasę wkładek należy na czas od 1 lipca do 30 czerwca 1911 zupełnie zamknąć, a z wnioskami o zupełne usunięcie tej klasy należy przyjść na najbliższy kongres Związkowy.

5. Wsparcia dla podróżnych należy na przeciąg 2 lat ustanowić na 1 koronę dziennie.

Wnioski grupy miejscowej Wiedeń X/I.

1. Centralny fundusz ochronny opłacają od 1 lipca 1909 wszyscy członkowie, a fundusz ten kwituje się właściwą marką.

Wniosek grupy miejscowej w Rothau.

Każdy bez wyjątku członek, który poczuwa się do jednakich obowiązków, bez względu czy to majster, czy czeladnik, ma mieć te same prawa.

Wnioski grupy miejscowej w Opawie.

1. Celem uzdrowienia funduszu chorych należy zaprowadzić II klasę wkładek.

2. Wkładka związkowa ma wynosić dla robotników 56 hal., dla robotnic 28 halerzy tygodniowo.

3. Dla robotników lasowych należy zaprowadzić osobne sekcye ze zniżoną wkładką i zniżonemi zapomogami.

4. We wszelkich tych przypadkach prześladowań, które, o ile to można wykazać, spowodowane są szczególniej gorącą działalnością agitatorską dla dobra Związku, należy z centralnego funduszu ochronnego przyznać zapomogę w wysokości ostatnio pobieranej płacy.

5. O ileby do dnia kongresu walka stolarzy wiedeńskich nie była ukończoną — upoważnia się Zarząd Związku do wprowadzenia nadzwyczajnej wkładki po 20 hal. tygodniowo na cały czas dalszego trwania tej walki.

Wnioski grupy miejscowej w Rennkirchen.

1. Wpisowe ma wynosić dla robotników i robotnic po 60 hal. Duplikaty książek legitymacyjnych kosztują po 40 hal.

2. Wprowadza się tylko jedną klasę wkładek z wkładką tygodniową 56 hal. dla robotników, a 28 hal. dla robotnic.

3. Wyzwoleńcy mają prawo do zapomogi dla podróżnych dopiero po 26 tygodniach opłacanych wkładek, a zapomoga ta ma wynosić 1 kor. 20 hal. dziennie.

4. Odszkodowanie dla kasyerów znosi się.

Wniosek grupy miejscowej XX/I.

Członkowie, którzy skutkiem długiej choroby wyczerpali zupełnie swoją zapomogę dla chorych, a są chorymi i w dalszym ciągu mają prawo na przeciąg jednego roku do zapomogi pogrzebowej bez odciągnięcia zaległych wkładek.

Wnioski grupy miejscowej w Triesch.

Wkładkę tygodniową ustanawia się na 60 h., a mianowicie:

Fundusz	związkowy	36 hal.
„	chorych	14 „
„	ochronny	10 „
	Razem . . .	60 hal.

Z funduszu związkowego ma centrala 5 hal. miesięcznie od członka przelać do komisyi zawodowej jako fundusz solidarności.

2. Znosi się II klasę wkładek.

3. Książka legitymacyjna jest własnością Związku.

4. Członkowie, którzy należą do Związku więcej aniżeli 6 lat, a w czasie swego całego członkostwa nie pobrali ogółem więcej zapomóg jak 60 kor., mają otrzymać na wypadek cho-

roby zapomogę dla chorych przez 120 dni w ciągu 12 miesięcy. Jeżeli członek śniadczenie to wyczerpał w zupełności ma po dalszem 52-tygodniowem opłacaniu wkładek otrzymać zapomogę dla chorych w wysokości oznaczonej przez Związek.

5. Członkowie, którzy należą do Związku więcej jak 6 lat, a w czasie całego swego członkostwa nie pobrali ogółem więcej zapomóg jak 60 kor., mają otrzymać w razie braku pracy zapomogę dla bezrobotnych przez 60 dni w ciągu 12 miesięcy. Jeżeli członek śniadczenie to wyczerpał, ma po dalszem 52-tygodniowem opłacaniu wkładek otrzymować zapomogę dla bezrobotnych w wysokości ustanowionej przez Związek.

(Dokończenie nastąpi).

Z warsztatów i fabryk.

Tarnów, 10 marca 1909 r. Jest tu u nas majster stolarski Korman, filar stowarzyszenia Ojczyzny i dobrej śmierci; ma on robotę do kościoła i pracuje u niego dwóch stolarzy, których bogobojny majsterek nagania nielitościwie do pracy od 5-tej rano do 8-ej wieczór. Śmieje się z nich potem oczywiście, że się tak dają wyzyskiwać, bo za te 14 i 15 godzin pracy płaci im 2·30 do 2 kor. 80 hal.!

Prosimy tych naszych kolegów, aby nie zapominali o organizacyi, i przystąpili do naszego Związku. Takie zarobki trzeba usunąć, a zarabiać jak na ludzi w XX wieku przystoi; ale wiecie dobrze, że tam tylko można coś wskórać, gdzie jest silna organizacya. Wtedy ustanie naganianie pana majstra, jeżeli wraz z nami staniecie pod czerwonym sztandarem — ujrzycie wnet, jak spokornieje pan Korman! A więc towarzysze, do szeregu!

Przemyśl. (Ostrzeżenie). W pracowni stolarskiej Malinowskiego w Przemyślu pracuje niejaki Grzegorz Roman. Indywiduum to, mając ze strony swej żony pomoc, robi własnemi narzędziami od 5 rano do 8 wieczór i o wiele taniej, niż inni, w ten sposób jest na rękę swemu majsterkowi; oprócz tego innych robotników denuncyuje i robi ciągle intrygi. Lecz do czasu dzban wodę nosi, bo co będzie, gdy sił mu braknie, majster go oddali, a w innym warsztacie nie zechcą z takim człowiekiem robić!

Ostrzegamy więc robotników, bo powinni takiego nędznika omijać. B.

Przemyśl. (Do wiadomości władz przemysłowych). Czeladnicy zapytują się władz przemysłowych i pana nadinspektora przemysłowego Nawratila, czy mu jest wiadomem, że blisko od dwóch lat majstrowie stolarscy nie wyzwalają uczniów, tylko gdy skończy się nauka, (termin) każe korporacya złożyć należytość za świadectwo wyzwolin i inne dodatki, a zamiast dać dyplom, daje mu się świstek papieru nic nie znaczący, i każe mu się czekać, jak długo, to nie wiemy sami dotąd.

Przypominamy panom majstrom, że nowa ustawa wyszła 5 lutego 1907, niech sobie ją przeczytają (Dz. p. p. nr. 26.) a te świstki, które wydają, niech dla siebie zostawią.

Przyjeżdża nawet dość często referent Dr. N. N. ze Lwowa; zamiast zaprosić obie strony to jest majstrów i czeladników, to ten pan zaprasza sobie kilku majstrów i opowiadają sobie bajki.

Zapytujemy odnośne władze, czy nie zechciałyby dopilnować należytego wykonywania ustawy przemysłowej, aby ukrócić swawolę kacyków korporacyjnych.

Przemyśl. (Miły majsterek). Od pewnego czasu dochodzą nas skargi na jednego z tutejszych majstrów stolarskich; jest nim niejaki S. Dienstag, który chwilowo zatrudnia więcej ludzi i dlatego zaczął chorować na wielkiego pana. Zwracamy Dienstagowi uwagę, że sam dopiero opuścił wiejski hajder, że bardzo mało się rozumie na robocie stolarskiej, a więc nie śmie robotników prowokować ani obrażać. Również wzywamy go by zaniechał takiego geszeftu, że gdy jest po sezonie, to odtrąca 30% na robotach, bo jak znowu w swoim czasie robotnicy się uprą, to co wtenczas będzie ten pan robił?

Podajemy również do wiadomości, jak majster Dienstag wyzyskuje siły robocze, a nawet wprost okrada robotników, bo bierze chłopaków do terminu aż na 5 lat i zamiast postępować z nimi jak z ludźmi, morzy ich formalnie głodem, gdyż na całodzienne utrzymanie daje im po 50 hal. Co można teraz kupić za 50 hal. i jak się za to człowiek odżywi? A u Dinstaga chłopcy spełniają obowiązki nietylko za ludzi, ale i za koni, bo mają duży wózek i muszą wozić drzewo i na roboty. Oprócz tego Dienstag pobiera ryczałtem za naukę do 300 koron od rodziców; a gdy się termin skończy, to go nie wyzwala, mówiąc, że rząd teraz nie wyzwala, że trzeba czekać — i w ten sposób na każdym kroku wyzyskuje siły robocze.

Mszana dolna. Ostrzegamy towarzyszy stolarskich i rzeźbiarskich przed przyjmowaniem roboty u firmy Braci Golińskich. Firma ta na wszystkie strony ogłasza się i pisze listy do robotników, obiecując im świetne zarobki, a gdy robotnicy tam przyjadą, to dopiero widzą, że padli ofiarą wyzysku. Mamy dowody z podpisem Golińskiego, że gwarantuje im 4 kor. dziennie co najmniej, a mogą dojść do 8 koron i że zapłaci im koszta kolei, a tymczasem 3 robotników za 6 dni roboczych i 13-godzinną pracę wytężającą otrzymali: jeden kor. 10·30, drugi kor. 5·70 a trzeci 7 kor. i żadnego zwrotu kosztów! — Do tego ten panek każe rzeźbiarzom robić po 50 lasek dziennie; tymczasem sam majster nie mógł zrobić więcej tylko 14!

Więc Towarzysze! omijajcie tę budę i mordownię, dopóki nie nastąpią warunki lepsze a równocześnie zwracamy uwagę robotnikom tam pracującym, że w organizacyi leży poprawa ich bytu!

Ze stowarzyszeń i zgromadzeń.

„Lwów II“. We środę dnia 10 lutego 1909 odbyło się poufne zgromadzenie żydowskich robotników stolarskich pod przewodnictwem tow. Ackera z porządkiem dziennym: 1) zaległe wkładki; 2) lokalny fundusz cennikowy; 3) uzupełniający wybór mężów zaufania.

Do pierwszego punktu porządku dziennego zabrał głos tow. Ramer. Referent w swej mowie zaznaczył konieczność dopłacenia zaległych wkładek i wzywał zebranych do przystąpienia do organizacyi. Do 2 punktu zabrał głos tow. Mesuse i wykazał jak koniecznem jest założenie lokalnego funduszu cennikowego i wzywał wszystkich zgromadzonych, aby regularnie płacili lokalny fundusz cennikowy. W dyskusyi przemawiali tow. Kohn, Kapcan i tow. Birnbaum — poczem przystąpiono do wyboru mężów zaufania.

W poniedziałek dnia 8 marca b. r. odbyło się poufne zgromadzenie żydowskich robotników drzewnych pod przewodnictwem tow. Birnbauma, z porządkiem dziennym: IX Zjazd i wybór delegata. Do pierwszego punktu zabrał głos tow. Birnbaum. Referent zaznaczył konieczność podniesienia wkładki i potrzeby założenia żargonowego pisma zawodowego. Do drugiego punktu zabrał głos tow. Kupfer i proponował na delegata tow. Birnbauma, którego zgromadzenie jednogłośnie przyjęło.

Rzeszów. W piątek dnia 26 lutego odbyło się tu doroczne zebranie miejscowej stacyi płatniczej robotników drzewnych. Sprawozdanie składał tow. Flicker. Ze sprawozdania wynika, że zebrano ogółem 135 wkładek I kl. w sumie 69 kor. 60 hal., 8 wkładek II kl. 3 kor. 20 h., 11 marek funduszu deleg. 1 k. 10 h., 12 wpisowych 3 kor., czyli w ogólnej sumie 77 kor. 50 hal. Z tego odesłano do centrali 63 k. 6 h., pozostało na potrzeby lokalne po potrąceniu prowizyi kasyera i wydatków kancelaryjnych 13 kor. 37 hal. Stan członków z dniem 26 lutego wynosi 10. Sprawozdanie przyjęto do wiadomości i dokonano wyboru nowego męża zaufania w osobie tow. Mosierera Józefa, na którego imię wszelką korespondencyę w sprawach zawodowych przesyłać należy (Mosierer Józef, Rzeszów, warsztat p. St. Kluza). Ponadto celem prowadzenia intensywnej agitacyi wśród robotników stolarskich wybrano komisyę, w skład której weszli tow.: Kozdnaś, Spindel i Schmaus.

Tarnopol. (Zgromadzenie). Na odbytem 5 bm. zgromadzeniu referował tow. Birnbaum ze Lwowa, który omówił obecne położenie Związku i apelował do towarzyszy, aby energicznie dalej pracowali celem pozyskania członków dla grupy. Potem odbyły się wybory delegata na IX kongres związkowy, którym wybrano przez aklamacyę tow. Birnbauma ze Lwowa.

Biała. W dn. 5 marca odbyło się poufne zgromadzenie robotników drzewnych. Przewodniczył tow. Żurawik. Referent tow. Jaworski z Bielska przedstawił potrzebę organizacyi jednolitej a nie rozbitej na dwie, gdyż z tego korzystają tylko fabrykanci. Oklaskami obdarzono referenta za jego jasne przedstawienie prawdy i postanowiono często się zgromadzać, by organizacyę wzmocnić.

Sanok. W niedzielę dnia 14 marca odbyło się nadzwyczajne Walne Zgromadzenie grupy Centralnego Związku robotników drzewnych.

Przewodniczył tow. Zukrowski. Tow. Jaroszewski, sekretarz komitetu, w obszernym referacie przedstawił znaczenie obecnego kongresu, który się odbędzie w Wiedniu w dniach świąt wielkanocnych.

Po dłuższej dyskusyi wybrano jako delegata tow. Edera Aleksandra.

Z powodu strejków i bojkotów

omijać należy niżej wymienione miejscowości:

Tapicerzy: Wiedeń, Meran (Firma Forster).
Stolarze i robotnicy maszynowi: Budapeszt, Chodau (fabryka maszyn Gasch), Frydek Mistek, Karlsbad, Königsberg a. d. Eger (firma Ertl i Kneissl), Litomierzyce (firma Strohschneider), Morawska Ostrawa, Meran, Reichenberg, St. Loup, Vevey, Sarajewo (firma Buttazoni i Venturini), Wiedeń, Villach.
Kołodzieje: Wiedeń.
Pozłotnicy: Praga.

ZAWIADOMIENIA.

Kraków.

Do wszystkich grup i stacyj płatniczych Galicyi zachodniej!

Wszystkie listy w sprawie zgromadzeń, zakładania nowych grup proszę adresować do komitetu okręgowego robotników drzewnych dla Galicyi zachodniej. Referenta na zgromadzenie żądać należy przynajmniej na 3 dni przed terminem zgromadzenia. Adres: Jaroszewski Bolesław, Kraków, ul. Juliana Dunajewskiego 5.

Baczność Zarządy grup!

We czwartek dnia 18 marca b. r. o godz. 7-ej wieczór odbędzie się w Związku stow. rob. (Wiślna 5, I p.)

Konferencya wszystkich Zarządów grup.

Sprawy bardzo ważne. Wzywamy do jak najliczniejszego i punktualnego przybycia.

Dr. M. Kapellner.

Zarząd grupy krakowskiej Związku robotników drzewnych jeszcze raz upomina członków, aby nie zalegali z wkładkami dłużej jak 10 tygodni, gdyż w przeciwnym razie nie będą mieli wypłacanych zapomóg. Członkowie mają się meldować u sekretarza grupy w razie bezrobocia i choroby niezwłocznie, aby nie mieli potem trudności przy wypłacie.

Jaroszewski.

Właściciel T. Mrkwiczka. Wydawca i odpowiedzialny Redaktor: Zygmunt Klemensiewicz. Drukarnia Ludowa, ul. Filipa 11.